

Tips voor het beoordelen van penswerking en herkauwen

Een goede penswerking en de daarmee samenhangende herkauwactiviteit weerspiegelen het functioneren van de koe. Zonder goede penswerking en herkauwen geen optimale voerbenutting, met name van de ruwvoercomponent. Tegelijkertijd bevordert het de gezondheid, de natuurlijke weerstand en voorkomt het problemen met de stofwisseling. De duurzaamheid is ermee gediend. En niet minder belangrijk: de voerefficiëntie wordt er door bepaald. Waar kunt u op letten?

Tips:

- ✓ Voel aan de penscontracties in de flank of de pens goed werkt. Bij een actieve pens zijn krap 2 contracties per minuut voelbaar in de linkerflank onder de lenden achter de achterste rib.
- ✓ Tel de herkauwslagen. Een koe moet tussen de 50 en 70 herkauwslagen per herkauwbal maken.
- ✓ Controleer bij minder dan 50 slagen of er voldoende structuur in het voer zit. Voorkom pensverzuring!
- ✓ Controleer bij meer dan 70 herkauwslagen of er teveel structuur in het voer zit, dat verlaagt de voederwaarde. teveel herkauwslagen kan ook duiden op pensverzuring.
- ✓ Gaat u eens na het voeren in de stal kijken: drie kwartier tot een uur na het vreten dient een koe te gaan herkauwen. Dus twee uur na het voeren moet al 50% van de koeien herkauwen.
- ✓ Onder goede omstandigheden moet tenminste 75 – 80% van de koeien vreten of herkauwen. Als teveel koeien liggen of staan zonder activiteiten te vertonen is er iets niet in orde met de voeding.
- ✓ Herkauwen duurt ongeveer een half uur.
- ✓ Tijdens een rustperiode in de stal moet minimaal 60% van de koeien herkauwen.
- ✓ Teveel koeien met de kop zijwaarts in de flank wijst op te weinig herkauwactiviteit en mogelijke pensverzuring.
- ✓ Door mest te beoordelen kan de penswerking worden beoordeeld. Zie ook "Tips voor mest beoordelen".
- ✓ Kijkt u ook eens bij de kalveren. Bij een goede ontwikkeling begint het herkauwen al op jonge leeftijd.

Met een schudbox kan de structuur van het rantsoen worden bepaald

Wist u:

- Dat tijdens het herkauwen via speeksel bicarbonaat wordt geproduceerd als buffer tegen pensverzuring?
- Dat pensverzuring het gevolg is van een te veel snelle energie in verhouding tot de hoeveelheid structuur?
- Dat de pens een voormaag is die het voer voorverteert om een goede voerbenutting mogelijk te maken?
- Dat de penswerking ook de voerefficiëntie bepaalt en dus de voerkosten per kg melk.
- Dat een vergister volgens dezelfde bacteriologische principes werkt als een pens? Er wordt veel warmte geproduceerd en als het "rantsoen" niet optimaal is wordt minder organische stof omgezet in methaan en wordt minder warmte geproduceerd.

Kijk voor meer tips voor de duurzaamheid van uw melkvee op www.duurzaammelkvee.nl

Duurzaam melkvee, dat loont!

Valacon-Dairy v.o.f. Lindendijk 32, 5491 GB Sint-Oedenrode.

www.valacon-dairy.com KvK 1722.86.89. Rabobank. 1283.25.720, BTW 8196.23.039.B.01